

Genuine Wealth Accounting

Een nieuwe welzijnsmeter voor mensen, bedrijven en samenlevingen

In het manifest *Genuine Wealth Accounting* beschrijft gelukseconoom **Mark Anielski** de grondslagen van een nieuw boekhoudkundig systeem voor het meten en waarderen van de echte welvaart in landen en bedrijven. Het manifest dat afgelopen januari circuleerde in de wandelgangen van het World Economic Forum te Davos, verschijnt hier voor het eerst in vertaling.

Mark Anielski tijdens het New Financial Forum 2010.
Foto: Jiri Büller

“Er moet een nieuw systeem bedacht worden dat het oude overbodig maakt” – Richard Buckminster Fuller

Het is de hoogste tijd voor een volledige revisie van onze financiële verslaggeving. Het huishoudboekje van een individu vertelt weinig over zijn of haar kwaliteit van leven. De winst- en verliesrekening van een bedrijf of instelling zegt niets over welzijn, sociale verhoudingen of duurzaamheid. Het bruto nationaal inkomen is een maat voor de welvaart van een land, maar is allesbehalve een graadmeter van ons geluksgevoel.

Er is behoefte aan een nieuw boekhoudkundig instrument dat de voorwaarden peilt van het welzijn dat het leven van de mensheid de moeite waard maakt en bijdraagt aan oprecht geluk en duurzame welvaart. Hier is wijsheid en moed voor nodig. Bij gebrek aan allesomvattende landelijke balansen die de werkelijke welvaart van mensen, bedrijven en landen meten, is een nieuw boekhoudkundig systeem nodig. Bij een menselijke economie hoort een nieuwe methodiek om groei en vooruitgang te meten. Het begrip welvaart is binnen ons economische denken gereduceerd tot louter materiële waarden. Een ramp of catastrofe is daarmee zelfs ‘goed’ voor de economie van een land. Hoe meer chemokuren, hoe hoger de economische groei. Voor een echte doorbraak richting een economie waarin de kwaliteit van leven voor mens, natuur en samenleving centraal staat, is het essentieel om nieuwe maatstaven toe te voegen aan het financiële systeem. Onontbeerlijk daarbij is het meten van aspecten die het meest kenmerkend zijn voor de fysieke, mentale, emotionele en spirituele gezondheid van miljarden mensen wereldwijd.

Geld dient de mens

De huidige economie staat niet langer ten dienste van de mensheid. Deels omdat we de authentieke betekenis van het woord *economie* – dat in het Grieks ‘het verstandig besturen van een huishouden’ betrof – uit het oog hebben verloren. In de letterlijke zin zijn we allemaal econoom. De economie is vergeten dat het handhaven van welzijn in haar huishouden, haar primaire zorg is. Economie komt niet meer uit het hart. Het is te ver van het oorspronkelijke pad afgeraakt. Een pad waarop geld de mens dient, niet andersom. Veel economen zijn de betekenis van woorden als *welvaart* vergeten, dat in dertiende-eeuws Oud Engels aanvankelijk ‘de voorwaarden voor welzijn’ betekende. Bovendien wordt het woord *value* (in het Nederlands: waarde), vaak geassocieerd met geld, van het Latijnse *valorum* dat ‘waardig of sterk zijn’ betekent, en komt competitie van het Latijnse woord *competere*, oftewel ‘samen floreren’.

In 1968 zei Robert Kennedy, de jongere broer van de Amerikaanse president John F. Kennedy, dat het bruto nationaal inkomen, de belangrijkste maatstaf voor economische vooruitgang, er nog niet in geslaagd was de dingen te meten die het leven werkelijk waardevol maken. Nobelprijswinnaar Simon Kuznets, één van de voornaamste architecten van het concept van het bruto nationaal inkomen, schreef: “Concepten rondom het nationaal inkomen zullen ofwel gewijzigd moeten worden of we moeten er deels van afzien, om plaats te maken voor parameters die meer inhouden en die minder afhankelijk zijn van de beoordeling van het marktsysteem.”

Bruto nationaal geluk

Nobelprijswinnaar Joseph Stiglitz benadrukte dat het bruto nationaal inkomen veel te weinig rekening houdt met welzijn in brede zin: “Het concept slaagt er niet in om vast te leggen wat de factoren zijn die het verschil maken in het leven van mensen en die bijdragen aan hun geluk (veiligheid, ontspanning, inkomensverdeling en een schone omgeving).”

NIEUW BOEKHOUDSYSTEEM

Het Genuine Wealth boekhoudsysteem is een instrument dat samenlevingen en organisaties helpt een inventarisatie te maken van de vermogensbestanddelen die het meest bijdragen aan hun welzijn. Dit boekhoudsysteem bestaat uit vijf elementen:

1. menselijk kapitaal = mensen
2. sociaal vermogen = relaties
3. natuurlijk vermogen = natuurlijke middelen en het milieu
4. bouwkapitaal = infrastructuur
5. financieel vermogen = geld

Echte vooruitgang wordt bereikt als alle vijf kernbestanddelen in harmonie zijn en zich in een veerkrachtige en florerende toestand bevinden. Als het creëren van geld parallel zou lopen met de vijf elementen zou dit niet alleen nieuw leven blazen in de economie, maar ook in financiën en andere disciplines.

De Dalai Lama heeft gezegd dat “we een economisch systeem nodig hebben dat ons in staat stelt ons ware geluk na te streven”. Bhutan heeft de Westerse wereld al de loef afgestoken met een revolutionaire welzijnsmeter, het *Bruto Nationaal Geluk* genoemd. We hebben meer leiders nodig zoals Premier Jigme Yoser Thinley van Bhutan die ondubbelzinnig te kennen geeft dat “persoonlijke spirituele vervulling niet alleen een spirituele bezigheid is, maar overheidsbeleid. Het is mijn rol om mensen te helpen voorwaarden te scheppen die ons volk helpen geluk te vinden.” Het is tijd voor eerlijke daadkracht en een nieuwe vorm van authentiek kapitalisme geregisseerd vanuit het hart. Met het verstand als dienaar van het intuïtieve gevoel. We zullen daarbij kordaat moeten optreden door de wereldwijde economische architectuur te herstructureren, zodat het oude systeem (dat in de Tweede Wereldoorlog ontstond) overbodig gemaakt wordt. Een nieuw systeem voor mensen, bedrijven en landen waarin die elementen worden gemeten en beheerd die het meest van belang zijn voor de mens.

Echte welvaart

Het huidige kapitalisme is een vorm van religie. We leven in een wereld waarin de verborgen hand van de vrije markt en de verafgoding van geld en materie ons collectieve bewustzijn domineren. Als we de ziel van het kapitalisme onderzoeken, zullen we erachter komen dat het doordrongen is van individueel hedonisme. We zijn vergeten dat blijdschap komt van innerlijke rijkdom. De Middeleeuwse architecten van de kerk, zoals kerkvader Thomas van Aquino, veroordeelden individuele inspanningen gericht op een continue en ongelimiteerde verhoging van materiële

welvaart als een zonde. De moderne samenleving van vandaag juicht dit gedrag juist als een kwaliteit toe. Het is mogelijk om het maximale in menselijk kunnen te realiseren door een nieuw mondiaal boekhoudsysteem te ontwikkelen als welzijnsmeter van de belangrijkste kernwaarden voor mensen, bedrijven en samenlevingen.

Met mijn achtergrond als beroepseconoom, hoogleraar in bedrijfsethiek en auteur van *The Economics of Happiness: Building Genuine Wealth* (2007, New Society Publishers), heb ik middels een routekaart uiteengezet hoe zo'n nieuw boekhoudkundig systeem voor het

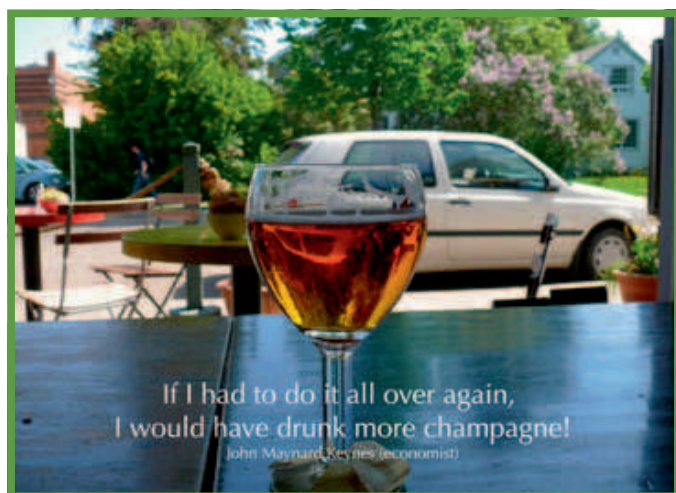
// Het bruto nationaal inkomen is een maat voor de welvaart van een land, maar geen graadmeter van ons geluksgevoel //

meten en beheren van de welzijnsvoorwaarden voor mensen, bedrijven en naties gebouwd kan worden. Ik heb dit systeem *Genuine Wealth* (echte welvaart) genoemd, dat letterlijk betekent: ‘het meten van de voorwaarden van welzijn in overeenstemming met wat we als het meest waardevol ervaren in ons hart’. Ik heb gemeentelijke en nationale overheden en ondernemingen in Canada, China, Nederland, Oostenrijk, de VS en Australië geadviseerd over de implementatie van het *Genuine Wealth* boekhoudsysteem. Het raakte bij velen gevoelsmatig de juiste snaar, door het accent op gezond verstand en gebruiksvriendelijkheid. Het *Genuine Wealth* boekhoudsysteem is een instrument dat samenlevingen en organisaties helpt een inventarisatie te maken van de vermogensbestanddelen die het meest bijdragen aan hun welzijn. Om echt doeltreffend te zijn moeten de indicatoren van welzijn en vooruitgang worden gestaafd aan de normen en waarden van een samenleving en aan wat inwoners het meest belangrijk achten voor hun kwaliteit van leven.

Indicatoren voor welzijn

Genuine Wealth bestaat uit een nieuwe balansopmaak, waarin de vermogensbestanddelen en risicofactoren van vijf elementen zijn opgenomen: 1) menselijk kapitaal = mensen, 2) sociaal vermogen = relaties, 3) natuurlijk vermogen = natuurlijke middelen en het milieu, 4) bouwkapitaal = infra-

structuur, 5) financieel vermogen = geld. Het is een combinatie van indicatoren voor welzijn die zowel objectief als subjectief gemeten kunnen worden. Het systeem dat ik heb ontwikkeld geeft tevens een volledig financieel kostenoverzicht van alle openbare en private investeringen. Op die manier kunnen de 'opbrengsten ten dienste van het welzijn' worden berekend die voortvloeien uit de investering van tijd en middelen voor het verbeteren en onderhouden van de vijf soorten vermogen van een land, samenleving of bedrijf.

Hoe kan echte vooruitgang worden beoordeeld? Echte vooruitgang wordt bereikt als alle vijf kernbestanddelen in harmonie zijn en zich in een veerkrachtige en florerende toestand bevinden. Belangrijker nog: echte vooruitgang kan worden afgelezen van de vreugde op de gezichten van mensen en het oprechte geluk dat zij ervaren. Met oprecht geluk bedoel ik geluk volgens de oorspronkelijke definitie van Aristoteles van het woord *eudemonia*, dat betekent: "Een gevoel van welzijn, voortvloeiend uit het feit dat men het eigen menselijk potentieel maximaal heeft weten te vervullen".

Ik kan me voorstellen dat er een dag komt dat geldcreatie gepaard zal gaan met Genuine Wealth balansen op regionaal, nationaal of internationaal niveau. Het spreekt tot de verbeelding als het creëren van geld parallel zou lopen met de behoefte aan het ongeschonden handhaven van de vijf hoofdbestanddelen van naties. Dit zou niet alleen nieuw leven blazen in de economie, maar ook in financiën en andere disciplines.

Op de achterbank

Genuine Wealth Accounting is een eerste aanzet voor een grootschalige, vernieuwende en gedurfde

redding van de economie. Het zou duizenden jonge economen, accountants en bedrijfskundigen aan het werk zetten om het meten van menselijke en economische groei opnieuw in te richten, terwijl het politici en bestuurders van bedrijven en instellingen in staat zou stellen om kundiger leiding te geven. Het is volledig in lijn met het intuïtieve gevoel van mensen, burgers, medewerkers en klanten dat het de waarachtige rol van de economie is het geluk van de gemeenschap, de aarde, de mensheid, de toekomst en het leven zelf te dienen.

Ik geloof dat de grote econoom John Maynard Keynes mijn visie deelde toen hij opmerkte dat "de dag niet ver weg is dat het economische probleem op de achterbank zit waar het behoort, en de ruimte van het hart en het hoofd druk in beslag zal worden genomen met de oplossingen voor de echte problemen – de problemen die er in het leven toe doen, de problemen rondom menselijke relaties, van creatie, gedrag en religie". Hij zou overigens volgens geruchten op zijn sterfbed ook hebben gezegd: "Als ik het allemaal nog eens opnieuw zou moeten doen, zou ik meer champagne drinken!" ■

ECONOMIE VANUIT HET HART

Mark Anielski werkt met hart en ziel aan de co-creatie van een samenleving op basis van liefde. Bijna zou hij gekozen hebben voor het pad van priesterschap. In Jeruzalem, uitgerekend de plaats waar Jezus volgens de Bijbel de tafels en stoelen van de wisselaars in de tempel omkeerde, voelde hij zijn roeping om als econoom een bijdrage te leveren aan een florerende samenleving en een leven in overvloed en echte welvaart. Anielski wil naar de visie van de dichter T.S. Eliot de mensheid aanspraak laten maken op het leven dat we tijdens het leven hebben verloren, de wijsheid die we hebben verloren in kennis en de kennis die we hebben verloren in informatie. Anielski staat voor een economie vanuit het hart en is auteur van de Noord-Amerikaanse bestseller *The Economics of Happiness: Building Genuine Wealth* dat twee bekroningen heeft ontvangen. Hij is een wereldwijd gerespecteerd expert in de ontwikkeling van economische meetinstrumenten voor overheden, bedrijven en lokale gemeenschappen. "Om de dingen die het leven echt de moeite waard maken in kaart te brengen." Dat deed hij bijvoorbeeld voor de regering van China, de minister van Financiën in Canada, de Wereldbank, de Canadese provincie Alberta en de Inuit bevolking in het Oostelijke Arctica. Anielski is positief gestemd over de toekomst van een menselijke economie als huis van welzijn en geluk voor mens, milieu en samenleving. Op 28 september 2010 was Anielski hoofdspreker tijdens het New Financial Forum in 's-Gravenhage en gaf hij ook een voordracht voor het Nederlandse ministerie van Financiën. In 2009 introduceerde Ivo Valkenburg het werk van Anielski in Nederland, onder meer met een interview in het boek *Spirit in Finance*, een pleidooi voor de liefde als wettig betaalmiddel (uitgeverij Ankh-Hermes).

Mark Anielski staat open voor samenwerking en uitwisseling van ideeën en suggesties. Website: www.anielski.com en www.genuinewealth.net. Email: anielski@gmail.com